

ARAŞTIRMA MAKALESİ (Research Article)

Sekiz Köşeli Yıldız Motifinin Ekspresyonizm ve Kübizm Sanat Akımları ile Modernize Edilerek Tasarlanması

Designing The Eight-Corner Star Motif by Modernizing It with Expressionism and Cubism Art Currents

DOI: 10.54976/tjfdm.1306495

Alınış (Received): 31.05.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 21.06.2023

Ebru Çoruh¹,
Orcid:

0000-0001-8039-828X

Zeynep Azizoğlu²
Orcid:

0009-0000-0283-8892

¹Prof.Dr. Gaziantep University, Faculty of Fine Arts, Department of Textile and Fashion Design, Gaziantep, Türkiye

²Gaziantep University, Social Science Institute, Art and Design Graduate, Gaziantep, Türkiye

**Sorumlu Yazar
(Corresponding Author):**

Ebru ÇORUH

ecoruh@gantep.edu.tr

Anahtar Kelimeler:

Yıldız, Motif, Tasarım, Ekspresyonizm, Kübizm

Keywords:

Star, Motif, Design, Expressionism, Cubism

ÖZ

Geçmişte var olan ve sıklıkla kullanılan sekiz köşeli yıldız (Selçuklu yıldızı) sanat, resim, mimari ve birçok alanda kullanılmaktadır. Sekiz köşeli yıldız özellikle Selçuklu döneminde mimari de sıklıkla kullanılmış bir motiftir. Bu motifin mutluluk, bereket ve sonsuzluğu simgelediğine inanılır. Motifin geometrik yapısının kübizm sanat akımını yansıtmaması ve bu akım ile birlikte güzel bir ahenk oluşturması sebebiyle bu akım kullanılmıştır. Sekiz köşeli yıldızın manevi anlamlarını yansıtmak, motifin simgelediği anlamları ifade etmek amacıyla ekspresyonizm sanat akımı tercih edilmiştir. Bu çalışmada motif ve sanat akımlarının literatür araştırması yapıldıktan sonra, çizim aşamaları, tasarım ve üretim süreci görseller ile birlikte devam etmiştir. Çalışmada sekiz köşeli yıldız motifi yorumlanarak yeniden tasarlanıp bir giysi üzerinde uygulama yapılmıştır. Bu tasarlanan motif keten bir ceket üzerine kumaş boyama tekniğiyle yerleştirilmiştir. Sonuç olarak ekspresyonizm (dışavurumculuk) ve kübizm sanat akımlarının birlikte bir motif üzerinde yorumlanması amaçlanmıştır.

ABSTRACT

The eight-pointed star (Seljuk star), which existed and was frequently used in the past, is used in art, painting, architecture and many fields. The eight-pointed star is a motif frequently used in architecture, especially in the Seljuk period. It is believed that this motif symbolizes happiness, fertility and eternity. This movement was used because the geometric structure of the motif reflects the cubism art movement and creates a beautiful harmony with this movement. Expressionism art movement was preferred in order to reflect the spiritual meanings of the eight-pointed star and to express the meanings symbolized by the motif. In this study, after the literature research of motifs and art movements, the drawing stages, design and production process continued with the visuals. In the study, the octagonal star motif was interpreted and redesigned and applied on a garment. This designed motif is placed on a linen jacket with fabric dyeing technique. As a result, it is aimed to interpret the art movements of expressionism and cubism together on a motif.

Kaynak gösterimi: Çoruh, E., Azizoğlu, Z., (2023). "Sekiz Köşeli Yıldız Motifinin Ekspresyonizm ve Kübizm Sanat Akımları ile Modernize Edilerek Tasarlanması", *Turkish Journal of Fashion Design and Management (TJFDM)*, 2023, 5(2): 67-84

How to cite: Çoruh, E., Azizoğlu, Z., (2023). "Designing The Eight-Corner Star Motif by Modernizing It with Expressionism and Cubism Art Currents", *Turkish Journal of Fashion Design and Management (TJFDM)*, 2023, 5(2): 67-84

1. GİRİŞ

Motif, Anadolu'da Türkler için süsleme sanatlarının başında gelir. Motif “Küçük parçaların bir araya gelerek bezeme işi oluşturmak ve tek olarak bir bütün oluşturan her biri” anlamına gelmektedir (TDK, 2019). Motiflerin eski zamanlarda insan için koruma, sosyal statü belirleme, medeni hal gösterme amaçlı kullanıldığı bilinmektedir. Anlam yüklenen bir hediye veya duygu ifade etme aracı olarak görülen motifler bulunduğu bölgenin kültürüne göre sevgi, aşk, özlem gibi duyguları motife aktararak şekiller ile yeni dokumalar elde etmiştir (Akınarlı ve Üner, 2017)

Sekiz köşeli yıldız motifi Karahanlılar döneminde başlayıp Selçuklular'da devam eden süreçte günümüze kadar ulaşmıştır. Motifler tek tek ya da geçmeli olarak veya yan yana ya da üst üste gelecek şekilde yerleştirilebilmektedir (Mandel, 1978). İslam'ın geleneksel inancında, yedi cehenneme karşılık sekiz cennet kapısı vardır. Bu Allah'ın merhametinin azabından büyük olduğunu ifade eder.

Sekiz köşeli yıldız motifi cennet kavramına atıfta bulunur (Çoruhlu, 2006). Bu motif mutluluk ve bereketi simgelemektedir. Sekiz sayısı, azim, cesaret, kendine güven ve başarıyı ifade eder aynı zamanda sonsuzluk anlamına gelmektedir (spiritueller.net, 2022). Bu yıldızın sekiz farklı köşesi, merhamet, şefkat, sabır, sır tutma, cömertlik, sadakat, şükretmek ve doğruluğu simgelemektedir (resmigazete.biz.tr, 2022). Okuduğumuz pek çok kaynakta sekiz sayısının sonsuzluğu simgelediğini, sonsuz mutluluk, bereket ve aşkı temsil ettiğini söyleyebiliriz. Özgüven ve kararlılık anlamında da kullanılmıştır. Sekiz sayısı ile günlük hayatta sık sık karşılaşmak başarının artması ve güç kazanmaya işaret gösterilmektedir.

Selçuklu devletinde kültür ve sanat temsili olan sekiz köşeli yıldızın Ortadoğu eski medeniyetleri ve İslam ülkelerinde sıklıkla kullanıldığı ve sayı biliminde 8'in cenneti anlatan bir sembol olduğu bilinmektedir. Ayrıca İslam kitaplarında İslam dininin 8 esas üzerine kurulu olduğu, buna sekiz cennet kapısını belirttiği, sekiz köşeli yıldız motifinin de sekiz cenneti simgelediği ve rabbine şükretmek anlamına geldiği belirtilmektedir. Sembolün bulunduğu bazı yerler; Osmanlı Devlet Arması, T.C. Emniyet Genel Müdürlüğü Arması, Osmanlı Bayrağı, Azerbaycan Devleti Bayrağı, Türkmenistan Devlet Arması, II. Abdülhamid'in Tuğrasıdır (haberturk.com, 2022).

Türk mimarisinde sekiz köşeli yıldız motifi, yan yana veya üst üste gibi farklı şekillerde kullanılmıştır. Dört kolu uzun ve dört tane yönü olacak şekilde de kullanımları bulunmaktadır. Türkmenistan, Azerbaycan, Kazakistan ve Türkiye gibi ülkelerde bu şekilde kullanımı çok fazla bulunmakta ve Türk geleneğinin mirası olarak kabul edilmektedir. Farklı zaman ve ülkelerde bu motifi farklı veya benzer şekilde görülmektedir. Sekiz köşeli yıldız motifi kullanılan eserler korunmakta ve nesilden nesile aktarılmaktadır. Bu motife sahip ülkeler imar planlarını eserlere zarar vermeyecek şekilde oluşturmuşlardır (Büyükçanga, 2008).

Hristiyanlıkta yıldız motifi ilahi bir rehberliği anlatan Beytüllahi Yıldızı ile sembolleştirilmiştir. Bu yıldız İsa'nın doğumunun olduğu zamanı temsil etmekte ve sekiz kollu bir yıldız olmaktadır. İsa'nın Doğumu ile kutsal sayılan Yeni Ahit kitaplarında çizilen sekiz köşeli yıldız motifidir (Kazhdan ve Cutler, 1991: 1943).

Kutsallığı sembol eden sekiz köşeli yıldız motifi, Bizans sanat anlayışında en çok kullanılan yıldız çeşitlerinden biri olmuştur (Dark, 2001). Birçok anlamda kullanılan bu motif için ekspresyonizm sanat akımının tasarımı daha etkili hale getireceği düşünülmektedir. Ekspresyonizm dışavurumculuk demektir. Ekspresyonizm tarihte ilk defa Ekspresyonizme karşı olarak çıkmıştır. Ekspresyonizm, müzik, şiir, tiyatro ve edebiyat gibi sanatlarda konularının biçimi ile değil içten gelen bir belirsizlikle ilgilenmektedir. Ekspresyonizm akımının amacı, doğal olana karşı çıkmak, biçimler ile renkleri kullanarak ruhsal olanı gün yüzüne çıkarmaktır (Lynton, 2004). Ekspresyonistler yaşamın tek bir amacı olduğunu, bununda doğadan gelen beden varoluşunu bulmak, zamanın getirdiklerinden kaçarak bunu anlayabileceklerini düşünmektedirler.

Ekspresyonizm, hayatın karşısında bir tepki olarak ortaya çıkmasıyla, biçim ve resimden çok iç dünyanın dışa yansımalarını anlatmaktadır (Öndin, 2009). Ekspresyonist bir esere baktığımızda çizgilere ve renklere özellikle dikkatli bakmak gerekmektedir. Sert çizgileri, özellikle kırmızı ve sıcak tonların ön planda olduğu, dairesel hatlar, mavi ve tonlarının dinginliği anlattığı yumuşak dokunuşlar hakimdir. Resimlerde yoğun şiddetli renklerin yanı sıra koyu siyahlar ve kahverengiler de bulunmaktadır. Kullanılan çizgi ve renkler, gelişigüzel kullanılmış ve dramatik etkiler oluşturmuştur (Taşkesen, 2018).

Motifin iç dünyası ekspresyonizm akımı ile anlatılırken motifin çizgisel yapısı, renk tonları ve göz simgelerini ifade etmek amacıyla kübizm akımı tercih edilmiştir.

Kübizm 1900 yıllarında Paris'in var olan sanat anlayışını değiştirmek isteyen Pablo Picasso ve Georges Braque ile başlamıştır. Bu ressamlar resimlerinde çizdikleri herhangi bir objeyi geometrik şekillerle yansıtip sanata farklı bir yön vermişlerdir (Grzymkowski, 2017).

Kübizm, şekilsel bir yöntemin büyümesi amacıyla ortaya çıkmıştır. Bilim ve teknolojiyle birlikte yeni şekiller oluşmaya başlayınca eski geleneklerin sanat üzerindeki etkisi sona ermiştir (Dişli, 2007). Kübizmin temeli objelerin şekilsel tahlilini yapmaktır (Tunalı, 2003). Kimi resamlara göre resimdeki anlatım şekilleri doğa ile iç içe olup onu görebilme ve tekrarlama amacıyla kübizm akımı kullanılmıştır (Tunalı, 2003).

Kübizm sanatçıları, eserlerindeki anlamı canlandırmak için, madde ve duyguları karıştırarak yansıtmaktadır. Tabiat, kübizm içinde geometrik şekiller kullanılarak çok farklı bir şekilde ele alınmaktadır ve konunun hiçbir önemi yoktur. Akla mantığa uygun yapılmalı ancak hayal gücü ile desteklenmektedir (milliyet.com.tr, 2022).

Çalışmada sekiz köşeli yıldız motifinin, ekspresyonizm (dışavurumculuk) ve kübizm sanat akımlarından ile birlikte bir motif üzerine yorumlanması amaçlanmıştır. Literatür araştırması yapıldıktan sonra, çizim aşamaları, tasarım ve üretim süreci görseller ile birlikte verilmiştir. Sekiz köşeli yıldız motifi yorumlanarak yeniden tasarlanıp keten bir ceket üzerine kumaş boyama tekniğiyle uygulanmıştır. Deneysel çalışma ile yeni ve özgün bir tasarım ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Geometrik göz figürleri kübizmde sıklıkla görülmektedir. Sekiz köşeli motif ile bu iki sanat akımını birleştirip bir motif oluşturulmuştur. Yeni motife sessiz çılgılık anlamına gelen 'vaveyla' ismi verilmiştir. Bu motifin ilk tasarımı schoeller kağıdı üzerine sulu boya tekniği ile uygulanmıştır. Daha sonra tasarlanan motif tuval üzerine akrilik boya ile çalışılmıştır.

Motifi uygulamak için bir ceket modeli tasarlanmıştır. Tasarlanan ceketin kalıbı elde kalıp çıkarma yöntemiyle yapıp karton üzerine kopya edilmiştir. Motif keten bir ceketin sırt kısmına kumaş boyama yöntemiyle uygulanmış, uygulama aşamaları, görselleri ve teknikleriyle birlikte verilmiştir.

Bu çalışmadaki bütün tasarımlar çizimler ve kalıplar elde hazırlanmıştır. Ceket için yazlık keten bir kumaş seçilmiştir. İlk aşamada kalıp açılmış, keten kumaş üzerine yerleştirilip kesilmiştir. Ceketin sırt kısmındaki parçasına motif kumaş boyama tekniği ile boyanmıştır. Ceket dikiş makinesinde dikilip giyime hazır hale getirilmiştir. Ceketin manşet ve bel kemeri kısmında sökme işlemi ile model verilmiştir. Düğme ve aksesuar seçilmiştir. Bu tasarım için elde kolaj yöntemiyle hikaye panosu hazırlanmıştır. Tüm aşamaların fotoğrafları çekilmiş ve bu fotoğraflara çalışmada yer verilmiştir.

3. TASARIM AŞAMALARI

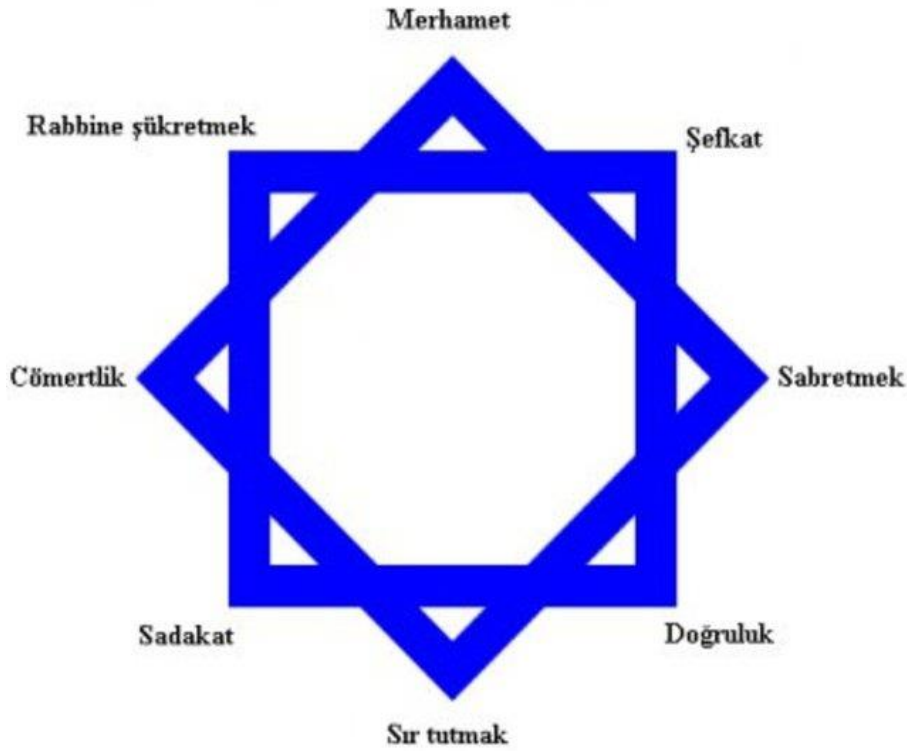
Tasarlanan motif ile hazırlanan ceket için eskiz çizimi, tuval çizimi, teknik çizimi, kalıp çizimi, hikâye panosu ve dikim işlemi yapılmıştır. Kumaş boyama yöntemiyle boyanan 'vaveyla' motifi ceketin arka ortası baz alınarak yerleştirilmiştir.

Tasarımın bütün aşamaları el çizimi, elde kalıp çıkarma yöntemi ve el boyama tekniği ile oluşturulmuş, sadece fotoğraflama ve düzenleme kısmında ve hikâye panosu Adobe Photoshop programı kullanılarak hazırlanmıştır. Tasarım ve dikim aşamaları görsellerle anlatılmaktadır.

3.1. Sekiz Köşeli Yıldız Motifi ve Yorumu

Sekiz köşeli yıldız motifi birçok din, ülke ve resmi kurumlarda kullanılmıştır. Güç, cesaret, başarıyı temsil etmesi ve sekiz sayısının sonsuzluğu, bereketi simgelemesi bu motifin tercih sebeplerindedir. Motif farklı açılardan iki karenin birleşmesiyle oluşturulmuştur.

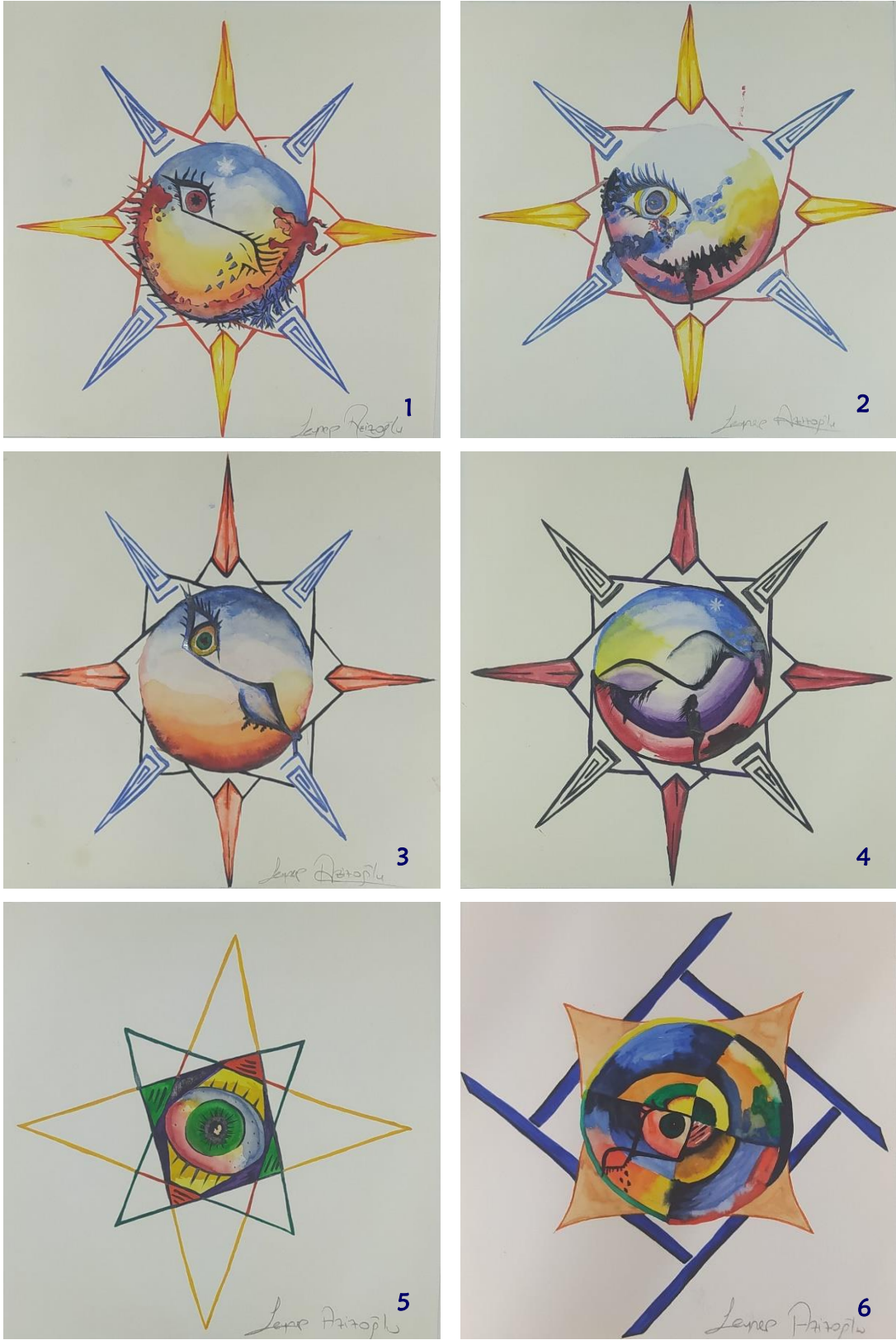
Resim 1.'de görüldüğü gibi her bir köşesi farklı bir anlama gelmektedir. Bu anlamları kullanarak, yıldızın orijinal formuna bağlı kalıp kübizm ve ekspresyonizm akımlarının etkisiyle yeni yorumlanmış motif çalışması yapılmıştır.

Resim 1: Sekiz Köşeli Yıldız Motifi

Figure 1. Eight-Pointed Star Pattern

(<https://www.haberturk.com/galeri/gundem/450545-8-koseli-selcuklu-yildizi-ne-anlama-geliyor>, 2022)

Resim 2. Tasarım 1, 2, 3, 4, 5 ve 6
Figure 2. Design 1, 2, 3, 4, 5 and 6

Resim 2.'de verilen tüm çizimler sulu boya tekniği ile çalışılmıştır. Tasarım 1-2-3 ve 4 için bir yıldızın içine kurulan bir dünyanın çaresizliği ve umudu temsil etmesi renklerle göz ve kadın figürüyle anlatılmak istenmiştir. Renk ve çizimler birbirine benzer tarzda fakat birbirinden bağımsız konular içermektedir. Tasarım 5 ve 6 görselleri kübizm akımının etkisi yoğunluğunda çalışılmıştır. Duygu renk geçişleri ve göz figürüyle verilmek istenmiştir. Tasarlanan görsel 6'da çizim incelenip yorumlanmıştır. Tasarım 1 ve Tasarım 4'te kullanılan motif ve renkler birleştirilerek, ana tasarım bu ikisinin bütünleşmesiyle oluşturulmuştur. Yapılacak proje için uygun renk ve desenlerin neler olacağına karar verilmiştir ve ana tasarım süreci oluşturulmuştur. Ana tasarım için yukarıdaki tasarımlardan faydalanılmıştır. Oluşturulan son tasarım olan ana tasarım Resim 3.'de gösterilmiştir.

Resim 3. Ana Tasarım
Figure 3. Main Design

Ana tasarımda mor, turuncu, kırmızı, siyah, sarı ve mavi tonları kullanılmıştır. Sekiz köşeli yıldız motifinin yıldız uçları uzatılarak yorumlanmakta ve içinde bir yanı güneş, bir yanı gölge olan umudu, gözyaşını ve bir kadının yüreğinin derinliklerindeki sessizliği anlatmak amaçlanmaktadır. Bu tasarıma sessiz çığlık anlamına gelen 'Vaveyla' ismi verilmiştir.

3.2. Tuval Çizimi

Vaveyla bir kadının iç derinliklerini anlatan mutlu ve mutsuz yönleri bir anda yaşayan coşkulu ve sessiz kadını temsil etmektedir. Sonsuzluğu temsil eden sekiz sayısı ile birlikte parlayan sekiz kollu bir yıldız tasarlanmıştır. Bu yıldızın dört kolu kırmızı ve ışıltılı, diğer dört kolu ise ruh karmaşasını anlatmak amacıyla siyah bir labirent olarak çizilmiştir. Sonsuzluğu daha derinden vurgulamak amacıyla ortaya çizilen iki kapalı gözün birleşimi de sonsuzluk işaretine gönderme yapmaktadır. Yıldızın içine yerleştirilen dünya sembolüyle bir kadının iç sesindeki renkleri, suskunluğu ve çılgınlığını anlatılmak istenmiştir. Bir gözkapağı huzur ile kapalıyken diğer göz kapağının altında gözyaşı bulunmaktadır. İç dünyasını sessizce gözlemleyen kadın figürü de tasarımda yerini almıştır. Ekspresyonizm akımındaki iç dalgalanmaları ve renklerdeki baskın dokunuşlar çizimde açık bir şekilde görülmektedir. Yıldız köşelerinin farklı geometrik şekiller ve kullanılan göz figürü ile kübizm akımına gönderme yapılmaktadır. Resim 4 de kullanılan tuvalde akrilik boya kullanılmıştır.

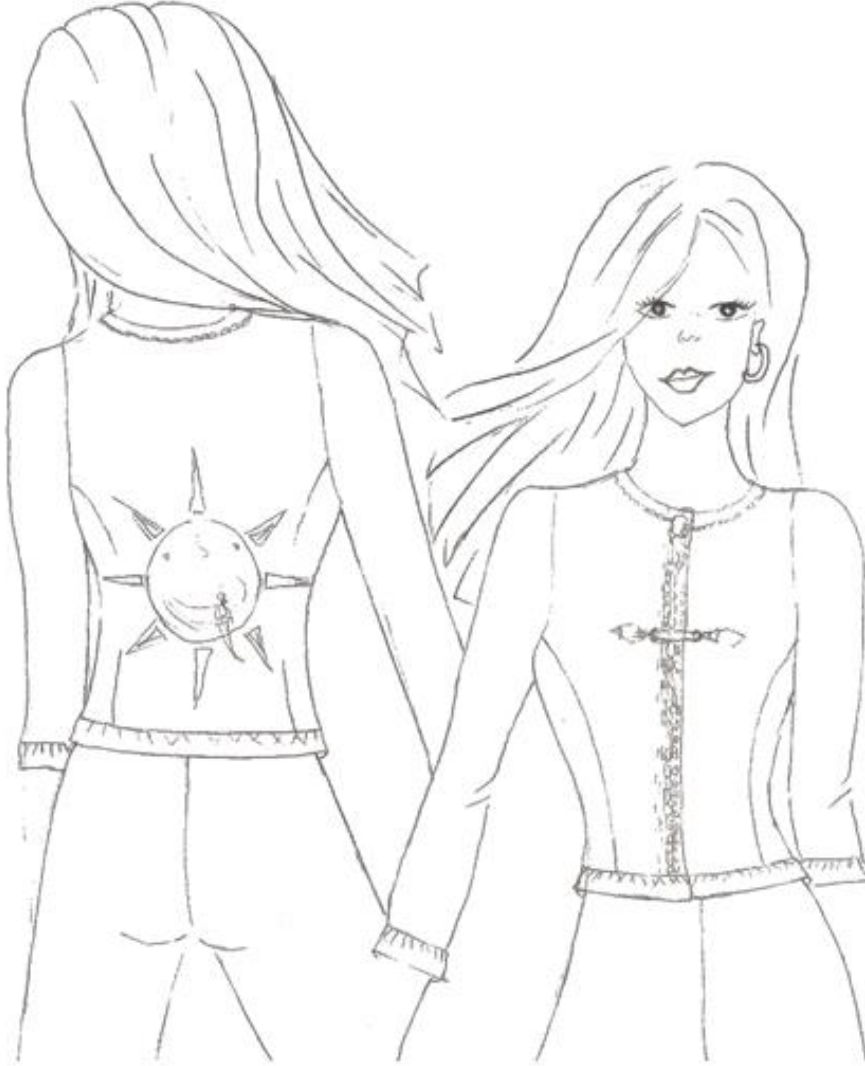

Resim 4. Tuval Çizimi
Figure 4. Canvas Drawing

3.3. Eskiz Çizimi

Vaveyla motifi ile bir ceket tasarım fikri oluşturulmuştur. Kara kalem tekniği ile eskiz çizimi yapılmıştır Resim 5.'de verilmiştir.

Eskiz çizim üzerinde gizli pat, kuplar, kol ve etek ucu püskül detayları ve dikişler belirtilmiş bir sonraki aşama için zemin hazırlanmıştır.

Resim 5. Eskiz Çizimi
Figure 5. Sketch Drawing

3.4. Artistik ve Teknik Çizim

Artistik çizim elde çizim yöntemi ile hazırlanmıştır. Suluboya, markör ve yağlı kuru boya teknikleriyle boyanmıştır. Motif ceketin arka kısmına yerleştirilmiş ve aynı tekniklerle boyanmıştır.

Teknik çizim, artistik çizim ile aynı görselde elde çizilerek oluşturulmuş Resim 6.'da verilmiştir. Ceket tasarımının ön ve arka bedenleri teknik çizimle hazırlanmış dikiş ve kup detayları ayrıntılarıyla gösterilmiştir.

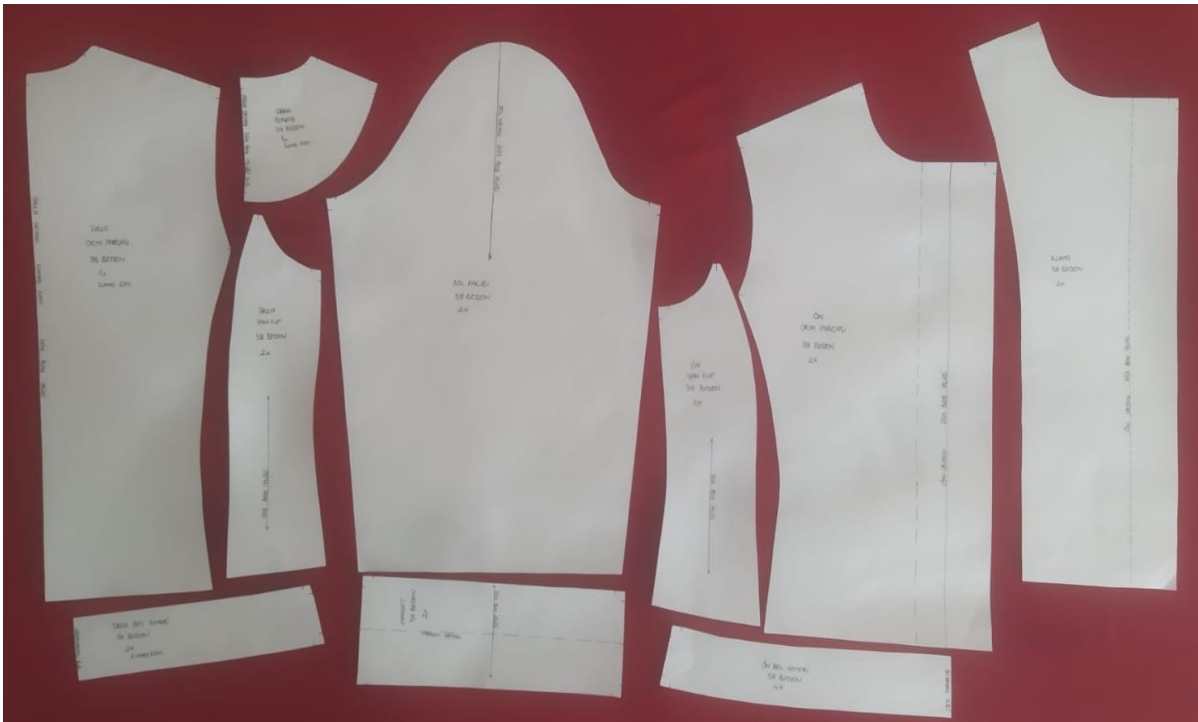

Resim 6. Artistik ve Teknik Çizim
Figure 6. Artistic and Technical Drawing

3.5. Kalıp Çizimi

Ceketin modeline karar verildikten sonra kalıp hazırlama işlemine başlanmıştır. Öncelikle parşömen kâğıdı üzerine kurşun kalemle temel ceket kalıbı çalışılmıştır. Daha sonra üzerine model uygulama işlemi yapılmıştır. Ön ve arkadaki pensler iptal edilip yerine kup çalışılmıştır.

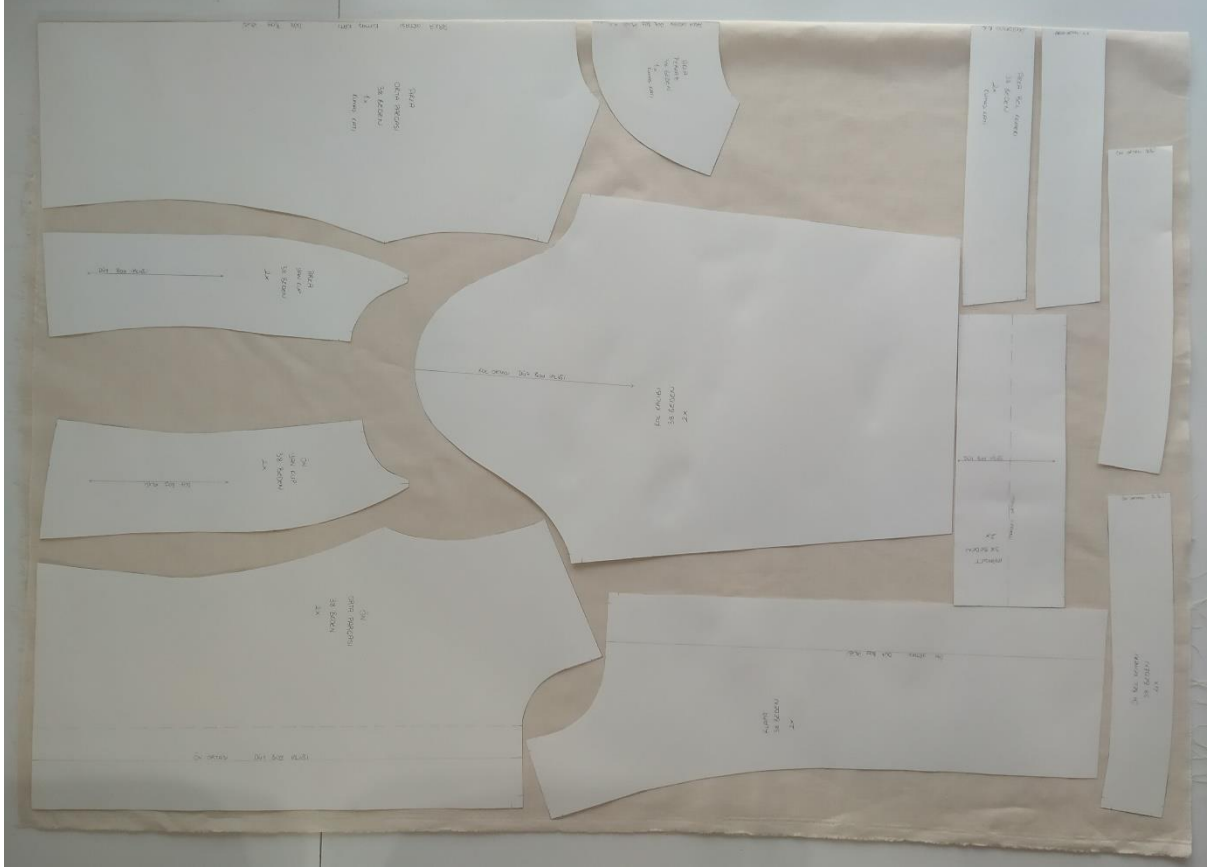
Ceketin beden ve kol boyu modele uygun olacak şekilde kısaltılmıştır. Kol ucuna manşet ve bele kemer çalışılmıştır. Önde gizli pat çalışması için pay bırakılmış ve klapa çizilmiştir ve arkada pervaz bulunmaktadır. Hazırlanan kalıp kesilip beyaz karton üzerine kurşun kalemle kopya edilmiştir. Dikiş payı verildikten sonra son hali Resim 7.'de gösterilmiştir.

Resim 7. Kalıp Çizimi
Figure 7. Mold Drawing

3.6. Üretim Aşaması

Üretim aşamasına kumaş kesimi ile başlanmıştır. Ceket için krem rengi keten mevsimlik bir kumaş seçilmiştir. Kalıplar kumaşa uygun şekilde yerleştirilip Resim 8.'de görüldüğü gibi kesim işlemi yapılmıştır.

Resim 8. Kesim
Figure 8. Cut

Kesim işlemi bittikten sonra Brother marka sanayi dikiş makinesinde kuplar dikilmiştir. Kuplar İngiliz dikiş yöntemi ile dikilmiştir. Böylece overlok çekmeye gerek duymadan ceketin iki tarafında da temiz görünüm elde edilmiştir. Arka kupları dikilen ceketin beden kısmına tasarlanan motif çizilmiştir. Resim 9.'da görüldüğü gibi kumaş boyama tekniği ile boyanmıştır.

Resim 9. Kumaş Boyama

Figure 9. Fabric Dyeing

Ön bedende ise gizli pat için ütü işlemi uygulanmıştır. Ütülenen pat hatlarından dikim gerçekleşmiş ve klapa ile birleştirilmiştir. Ceketin bel ve kol kısmından iplikler sökülerek püskül görünümü Resim 9.'da verilmiştir. Yan ve omuz dikişleri İngiliz dikiş yöntemi ile dikilmiştir. Singer ev tipi dikiş makinesinde ilikleri açılmıştır. Kol ucuna manşet takılıp kol beden ile birleştirilmiştir ve bel ucuna kemer takma işlemi uygulanmıştır.

Resim 10. Gizli Pat ve İngiliz Dikişi

Figure 10. Hidden Pat and English Stitch

Ceketin iç kısmına vatka takılmıştır. Ceket astarsız olduğu için ve içerden vatkanın temiz görünmesi amacıyla vatka ceketin kendi kumaşı ile kaplanmıştır, vatka kaplama işlemi Resim 11.'de verilmiştir.

Resim 11. Vatka Kaplama
Figure 11. *Wadding Coating*

Ceket için uygun düğme ve aksesuarlar seçilmiş ve Resim 12.'de verilmiştir. Yakasına gold renkte yapışma bir zincir, ön pata üzerinde gold zincirler bulunan bir şerit ve şerit üzerine kırmızı üzerinde kadın figürü olan bir broş kullanılmıştır. Göğüs kısmına ise gold metalden klipsli bir aksesuar tercih edilmiştir.

Resim 12. Aksesuarlar
Figure 12. *Accessories*

3.6. Hikaye ve Renk Panosu

Ürüne dönüştürülmesi planlanan ceket tasarımı için tercih edilen sanat akımlarının etkilerini gösteren görseller bir araya getirilip tasarımın hikâye panosunu oluşturmuştur. Tasarlanan hikaye panosunda Sekiz köşeli yıldız motifi ve modernize edilen yorumu odak noktaya konulmuş ve diğer ayrıntılar ile bütünleştirilmiştir.

Ekspresyonizm ve kübizm sanat akımlarının giyime etkisiyle tasarlanan giysiler kullanılmıştır. Göz figürleri ve ressamların bu akımlarla oluşturdukları tablolarına yer verilmiştir. Sonsuzluk ortadan başlayan tuğla görünümü halkalarla hissettirilmek istenmiştir. Renkler birbirleriyle ve hazırlanan motifle uyum göstermiştir. Hikaye ve renk panosu Resim 13.'deki görselde belirtilmiştir.

Resim 13. Hikaye ve Renk Panosu
Figure 13. Story and Color Board

3.7. Tasarlanan Model

Ceketin tüm dikim işlemleri bittikten sonra düğme ve aksesuarları dikilmiştir. Arkasında kumaş boyama yöntemiyle Ekspresyonizm ve Kübizm akımının etkisiyle yorumlanan desen ceketin ön yüzündeki aksesuarlarla birlikte spor-şık bir görünüm elde edilmiştir. Tamamlanan ceket tasarımı manken üzerine giydirilerek Resim 14.'de görselleri verilmiştir.

Resim 14. Tasarlanan ürün ön ve arka görünümü
Figure 14. Designed product front and back view

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sekiz Köşeli Yıldız motifi birçok toplumda, dinde ve kültürde yeri olan çoğunlukla mimaride kullanılan güç, bereket, başarı ve sonsuzluk getirdiğine inanılan güçlü bir motiftir. Bu motiften verdiği anlamlar sebebiyle ilham alınmış farklı ve yeni bir desen oluşturulmuştur. Oluşturulan desende sanat akımları kullanarak yorumlamanın etkisi büyüktür. Sanat akımları kullanılan renkleri, figürleri ve çizim hatlarını belirlemiştir.

Ekspresyonizmin dışa vurulan gücünden, renklerinin cesaretinden ve duygu değişimlerinden, Kübizmin geometrik formlarından, düzensizliğinden ve göz figürlerinden etkilenerek desen yorumlanmıştır. Vaveyla ismi verilen desen cesur, gururlu, bir yanı kırgın olan ve sesini gücüyle gösteren bir kadının iç dünyasını anlatmaktadır. Her kadın yıldız gibi parlarsa da içindeki güç çektiği sıkıntılarla büyümüştür.

Ceket, toplumda var olan çalışan, bir kimliği ve statüsü olan güçlü kadın giysisi olarak görülmektedir. Vaveyla deseninin bir ceket üzerinde kullanılmasının amacı ceketin bir kimliği olmasından kaynaklıdır. Ceketin ön yüzünde kullanılan aksesuarlar gold rengidir. Altın kadına yakışan ve kadına kendini özel hissettiren bir aksesuardır. Kadınsılığı ve gücü birleştirmek amacıyla bu aksesuarlara yer verilmiştir.

Giyim ve moda sektörü sürekli yenilik arayışı içine girmektedir. Farklı giysiler üretmek ve tasarlamak modanın varoluşunda vardır. Bunları hazırlarken boyama teknikleri, baskı ve işleme teknikleri kullanılır. Sanat akımları giysi tasarımında büyük ilham kaynağıdır. Her üretilen ürünün bir hikayesi bir geçmişi vardır. Giysinin de bir hikayesi olmalıdır. Hikayesi olan işler daha uzun ömürlü olmaktadır. Tema belirleme konusunda sanat akımları büyük yol göstericidir. Geçmiş ve geleneğimizde bulunan desen ve motifler ise büyük ilham kaynağıdır.

Sonuç olarak Ekspresyonizm ve Kübizm akımlarının etkisiyle, geleneksel bir motif olan sekiz köşeli yıldız motifinden ilham alınarak bir desen tasarlanmıştır. Desen ceket üzerinde kullanılarak yeni bir tasarım ortaya çıkarılmış ve moda yeni bir renk sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akpınarlı, H. F., & Üner, İ. (2017). İç Anadolu Bölgesi Halılarında Görülen Figüratif Sembol ve Motifler. *SDÜ Art-e*, 10(20), 631-646.
- Büyükçanga, M. (2008). Türk Mimarisinde Sekiz Köşeli Yıldız Motifleri, *6. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi*, Kırgızistan, ss. 1230-1234.
- Çoruhlu, Y. (2006), *Türk Mitolojisinin Anahtarları*, Kabalıcı Yayınevi, İstanbul.
- Dark K. (2001). *Byzantine Pottery*, USA: Tempus Publishing.

- Dişli, S. (2007). *20. YY.'da Sanat Akımlarında Fotoğrafın Kullanımı ve Avangard Kavramı ile İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü. s. 72
- Grzymkowski, E. (2017). *Sanat 101*. (O. Düz, Çev.) 5. Baskı, İstanbul, Türkiye: Say Yayınları.
- Kazhdan, A. P. & Cutler, A. (1991). "*Star*". The Oxford Dictionary of Byzantium C: 3. New York: Oxford University Press, p. 1943.
- Lynton, N. (2004). *Modern Sanatın Öyküsü*, 3. Baskı, Çapan, C. ve Öziş, S. (Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi A.Ş.
- Mandel, G. (1978), *İslam Sanatını Tanıyalım*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- Öndin, N. (2009). *XX. Yüzyıl Sanatının Kuramsal Dili*, 1. Baskı, B. Mahir (Ed). B. Mahir ve C. Suner (Haz). İstanbul: MSGSÜ Basımevi.
- Taşkesen, S. (2018). Eksresyonizm akımının Körü ve mavi altı gruplarına yansımalarının beden olgusu üzerinden sorgulanması, *Atatürk Üniversitesi GSF Sanat Dergisi*, Sayı 21 ss. 9-10
- TDK. (2019). Motif nedir. 2022 tarihinde alındı.
- Tunalı, İ. (2003). *Felsefenin Işığında Modern Resim*, 6. Baskı, İstanbul: Mas Matbaacılık A.Ş.
- WEB
- <https://www.haberturk.com/galeri/gundem/450545-8-koseli-selcuklu-yildizi-ne-anlama-geliyor> (İnternet Erişim Tarihi: 20/12/2022)
- <https://www.milliyet.com.tr/kultur-sanat/kubizm-nedir-maddeler-halinde-kubizm-neleri-icerir-6168652> (İnternet Erişim Tarihi: 20/12/2022)
- <https://www.spiritueller.net/numeroloji/sekizin-ozel-anlami-8-sayisinin-enerjisi-kader-ve-sans-uzerindeki-etkisi/> (İnternet Erişim Tarihi: 23/12/2022)
- <https://resmigazete.biz.tr/sekiz-k%C3%B6%C5%9Feli-y%C4%B1ld%C4%B1z-anlam%C4%B1/> (İnternet Erişim Tarihi: 22/12/2022)